

MUNDUZ MUNDU

BILBAO'TIK

EUSKALTZAINDIAK ANTOLATUTAKO JAIALDIA BILBON

Aurten, ilbeltzeko 12-garren egunean, Bilbo-ko Coliseo Albia-n Euskaltzaindiak euskerazko jaialdi eder bat antolatu zuen. "Gabonetako agerkizuna" deritzana jarri zuen ikusleen begietan. Teatroa gentez oso beterik egon zen, errietako lagun asko ta asko etorri zelarrik, naiz-eta izugarrizko eguraldi euritsua egon. Agerkizun onetan berrogei kuadro eder aurkeztu ziren, bai Testamentu zaarrekoak eta bai berrikoak, Bilbo-ko orkestako jotzailleak eta Basauri-ko korala lagun. Lau izlarik Bizkaiko euskera erreze klasiku batean azaldu zuten bakoitzaren esangurea ta giroa. Dekoraziño, jantzi ta argi kon-tuetan sekulako aberastasuna erakutsi zen. Gabonetako agerkizun onen autorea ta gertatzaillea Jesús González jaun apezta da.

Euskaltzaindiak onelako gauzak antolaturik eragin egin nai du Euskalerrria kultura ta arte arazoetan. Ea bada bazterretan sortzen den teatrugille ugari, izkuntzarekin batera euskal espiritua benetan azi ta zabalduko dutenak.

"ZEUTZAT" ETA "GURE ERRIA"

Titulu auekin ateratzen dituzte apaizak multikopistaz Aulestia-n eta Etxebarría-n inguruetakó eleiztarrentzat illeroko jator auek. Leen-bizikoak Aulestia, Amoroto, Gizaburuaga ta Mendexa ditu eremutzat eta erri guzti auetako berriak ekartzen ditu, baita txikienak ere. Datozan artikulu guztiak alderdi onetako erritarrak gogoan edukirik idatzia dira. Bigarrenak Etxebarría ta Barinaga ditu eremutzat.

Lan ixil oneri egin gineiozan laudorio guztiak labur geldituko li-rake. Beraz obe da obra eder au goersten astea baiño, apaizen aposto-ladurako begien vistan bide baliotsu bat jarri, zeren lan au egiteko bazterretatik ugari dagoen tramankulu bat besterik bear ezpaita.

Aldatu dezagun ona "Zeutzat"-ek 26-garren zenbakian, aurtengo otsaillekoan, leenbiziko orrialdean dakarrena:

"PROBA GAIK.—Asensio, Atanasio ta Floren gizon probalariak ziran. Jaungoikoak, bai, emon eutsiela indarra sendo eurai!! Antxi-

ñako Sanson famauaren ondorengoak zirala esan eikian. Irurak ziran Arzubitarrak.

"Beste aldetik, kristiñau onak zirala, ikusi baten, esan eikian Asensio, Atanasio ta Floren. Mezarik uts ezeben egiten jai baten. Euren emazteekin ondo aituten ziran. Seme-alabai eskolia ta etxian dotriñia erakusten eutsen. Jauna artzen be tartian-tartian juaten ziran.

"Egun baten, beste askotan lez, onetariko dei bat artu eben telefonoz :

—"Etorri irurok gure erriko jaietara, arratsaldeko lauretarako, probak egitera. Milla-bana peseta emongo jatzue. Erantzun bai edo ez amabost egun aurretik.

"Asensio, Atanasio ta Floren an agertu ziran euren brus luze, narruzko abarka ta guzti, makilla andi bana eskuetan ebela.

"Baziran beste probalari batzuk be plazan.

"Lenengo bestiak urten eben, eta egin zituezan untze bi lauren gitxiago.

"Orduan Asensio-ri-ta urreratu jaken Kalibutz, proba-gizona barrik, proba-gizena, au da, probetan tranpaz asko gizendua, eta esan eutson Asensio-ri :

—"Ia mutillak, ontxe dago eria tranpa polita egiteko.

"Floren-ek ezaban nai tranparik egin, euskeldun zintzua zan da, Beste biak ixillik egozan.

—"Zuek nigaz ibilli. Nik jokatu egingo dot.

"Eta alan egin eben azkanian be.

"Gau aretan, ainbat maite eban emazia il jakon Floren-eri, abadiari deituteko astirik barik. Emaztearen gorpu otzaren onduan be-launikatu zan Floren. Errezau nai eban, baña morapillo andi bat egin jakon eiztarrian.

—"Pekatuan nago. Tranpia egin dogu. Nire otoitzak eta bapez bardin dira. Tranpan irabaziriko diru oneik biurtzean ezbaditudaz alperrikuak dira nire errezuak.

"Eta negarrari emon eutson gizon senduak.

"Seme nagosienak bederatzi urte zituzan. Aita besarkatu ta inotsan :

—"Aita, ez negar egin. Aita, zergaitik negar egiten dozu? Ama lo dago! Ama ez da ill!!!"

DIPUTAZIÑOKO BIBLIOTEKAN ITZALDIA

19-II-1958.—Diputaziñoko Bibliotekan Bizkaiko kulturazko bazarrak antolatu duen aroan, Martin Almagro jaunak itz egin zuen "El arte rupestre y sus manifestaciones en Vizcaya" gaitzat arturik.

Izlaría Fernando Echegaray jaunak aurkeztu zuen eta maipuru Bizkaiko Diputaziñoko vizepresidentea egon zen.

Itzaldiaren leenbiziko partean artearen gaiñean itz egin zuen eta arzuloetako artearen gaiñean. Gero Santimamiñeko eta beste toki batzuetako fotografia batzuek proiektatu zituen, konparaziñoen bidez zenbait argibide egiñik. Adierazten du nola arzulo orietako gizonak etzuen pintatzen gauza politik egiteagatik, baizik-eta artea erlegiñoarean servitzuaz zegoala. Pintore-azti aiek, gaiñera, erlegiñoarean bi-dez lortzen zuten bizitzako bearrizan eta esturen erremedioa, au da, animala motaren bat ugaritu zedin edo animala lodiak eta koipetsuak urreratu zitezen edo eiztariak zuzenean aurkitu zezaten animaliairen biotza eta leenbiziko golpean il.

Adierazten du ere nola dibujuen lerroetan sarri agertzen den troskak edo aitzetako beste biribiltasunen batzuek eragindako influxua.

Artezko sekulako obrak agertu zituen, batez ere bisonte baten buru errege-tajuzkoa, Orienteko jauntxo-itxura ematen zion bizarreakin eta koroa ziruditen adarrakin, buru osoari nortasun sendoa ta agintari pentsamentu sakoneko irudia jartzen ziela.

Bizkaiko Diputaziñolari zorionak eman ziozkan Santimamiñen egin duen lanagatik eta arzulo ori ikuslearentzat eroso jarri duelako. Periodisteri zirikatatxo bat bota zien eta etzuten oso ongi artu, benetan uste baitute lan ederra egiten dutela propagandan eta ezpaitira gai auetan amets egiten duten bakarrak, askotan besteak baiñio amets gutxiago egiten omen dute.

Gente ugari egon zen entzuten eta gazte-gente asko ageri zen.

EUSKAL ASTEA SESTAO-N

Euskal ikasleak antolatuta euskal aste bat egin da burdin-erri ospetsu aretan. Leenbiziko egunean, otsailleko 16-an, Gregorio Larrinaga jaunak itz egin zuen euskal-literaturaren gaiñean "Cine Amezaga"-n, eta gero "Danok bat" Portugaleteko orfeoia zenbait euskal kanta ederki baiñio ederkiago kantatu zuen.

Otsailleko 19-an, Patronato-ko zinean, gabeko zortziretan Juan Gorostiaga jaunak folkloreaken gaiñean itz egin zuen, eta gero "Laguntasuna"-ko dantzariak beren dantzekin eta txistu soifuekin alaitasuna erein zuten. Txistulariak konzertu eder bat eman zuten.

Otsailleko 23-an, "Cine Amezaga"-n, goizeko amaika ta erdietan lerro auek idazten dituana izan zen izlaría. Sestao-ko Alejandro Etxebarria jauna izan zen aurkeztu ninduana, eta esan zuen biotzaren barru barrutik esan bear dugula "gure" Euskaltzaindia. Labur egin nuen nik itzaldia, Euskaltzaindia zer zen, nola sortu zen eta euskera errez ikasteko modua begien aurrean ipiñirik. Gero "Txinpartak" Euskaltzaindiko ormen barruan sortu ta azi den taldeak egin zituen

kanta, dantza ta teatrozko lantxo batzuek, akordeoia ere agertu zelarik. Gentea oso pozik atera zen.

La bada beste errietan ere mogitzen diren onelako gauza ederrak antolatuzera, ain obra eragillea egitera.

“AGRUPACION CORAL
DE CAMARA DE PAMPLONA”
BILBO-N

1958-III-9.—Sarasate-ren monumentua eraikitzeko sortu den komisiñoak antolatuta, Buenos Aires teatruan goizeko amaika ta erdie-tan, Iruñeko koru ezagun onek konzertu eder bat eman du.

Guztira amalau boz ekarri dituzte: sei gizezko ta zortzi emakumezko. Direktore Luis Morondo jauna izan da.

Koru onen birtuterik aundiena bere zeaztasuna da. Gaiñera ez-tu boz nabarmenik, eta ori oso gauza ona da koru batentzat, divorik ez izatea.

Programa ongi aukeratu bat aurkeztu dute. Leenbiziko partean:

“Villancicos y Madrigales.” Anónimos.—Oso ongi,

“Eco.” Orlando di Lasso.—Lilluragarri.

“Sanctus.” C. de Morales.—Obra altura aundikoa.

“Campanas.” Luis Senfl.—Besteen aldean apurtxo bat baju-txuago.

“Responsorium V.” T. Luis de Victoria.—Obraren mistizismua izugarri ongi agertu dute.

“Concerto para mezzo, tenor y coro a capella.” Paúl Arma.—Obra oso zaila izanagatik ederki.

Bigarren partean:

“Tres pequeños poemas.” Arturo Dúo Vital.—Fiña.

“Cuatro canciones españolas.” Manuel de Falla.—Benetan ona eta fiña. Entzuleak adi adi egon dira irugarrenean, “Nana” izenekoan.

“Cantos canarios” (Suite). Teobaldo Power.—Benetan gauza ona ta fiña.

Neke aundi gabe kantatzen dute, eta au ongi dakiennen señailea da.

Gentea oso ixilik egon da denbora osoan, eztula bera ere loturik adi adi, matiz txikienak ere bereganatzearren.

Ainbeste txalo irabazi duten ezkeru iru kanta labor eman dituzte programatik kanpo, ta azkenez “Agur jaunak”, kantariak apurka apurka barnera sartzen zirelarik, kantuan emakumezko bakarra di-

rektorerik gabe gelditu arte. Txaloak luzaro iraun dute bero bero, adierazirik koru txiki onek entzuleak guztiz irabazi dituela.

Ala ta guzi ere entzun dut irteeran euskal-kantaren bat ere sartu bear zutela programan, badaudela onak-eta. Norbaitek, Bilbo-n bizi den nafarra bera, erantzun du Bilboko publikoak asko eskatzen duela alako arazoetan eta au gogoan edukirik egin dela aukerarena. Baiña berriz: Euskal-kantak aukeratu balituzte ezitzaien ainbeste eskatuko.

Egia ote da euskal-musika ezteela allegatzen programa onen parrera? Ni, Orixe-k esan oi duen bezala, alako iduritu batek artua nauka. Dena dela Euskalerriko musikalariak erantzungo digute eta alde ta kontra arrazoirik asko emango.

AURRAK TEATROGIÑEN MUNGIAN

Jesus Maria Arenaza, Euskaltzaindiko urgazlea, medikuntzako zeregiñak Mungia-ra eraman dute eta ango egotaldietan aur-talde bat gertatzen ari da teatro-lan bat prestatzeko. Eztago esan bearrik Mungian oso ongi artu dutela asmo au.

EUSKERAZKO DOTRIÑA BERRIA BIZKAIAN

Euskaltzaindiak Bilbo-ko apezpiku jaunak eskaturik Espaiña osorako egin den dotriña berria itzuli duen ezkeroztik, sekulako giroa nabaritzen da Bizkaiko erri euskaldunetan euskerazkoaren inguruan. Diñoskuenez, erri askotan aurrik geienak aukeratu dute euskerazko itzulpena.

Ain zuzen ere, auxek dira Lekeitio-tik artu ditugun berriak, Pedro Jauregi jaun apaizari eskerrak.

Leen, apaizaren gogoari izan ezarren ere, aurrak dotriña erderaz ikasten zuten; eta katekista bakoitzak azaltzen zuen euskeraz aurrak erderaz ikasi zutena.

Ikastaro onen asieratik guztiz aldatu da eta geienak euskeraz ikasten dute dena, ezer ezta kitenen seme-alaba batzuek izan ezik.

Dira: 257-k euskeraz eta 18-k erderaz, aurrak, bai neska ta bai mutil; 217-k euskeraz eta 14-k erderaz, zazpi urtetik gorako mutillak; 225-k euskeraz eta 17-k erderaz, zazpi urtetik gorako neskatillak.

Katezismuak 38 katekista ditu, denak ongi itz egiten dutenak euskeraz. Leenbiziko momentuan nekezia apur bat aurkitu zuten irakurtzeko, oiturarik ezpaitzuten, baiña azkar artu dute erreztasuna.

MISIÑOAK EUSKERAZ BILBO-N

Aurten, Martiko 10-etik 16-ra misioñak egon dira San Juan-go eleizan. Aita Martzel ta Aita Eleuterio pasionistak izan dira misioñolari. Gentea ugari egon da eta benetako poz aundiarekin entzun dira sermolari trebeon itzak.

Jesusen Biotz Sakratuaren eleizan jesuitak antolatu dituzte neskaentzat, Martiko 16-etik 23-ra. Sermolaria A. Anastasio Endeiza zen, baiña geixotu egin da eta A. Juan Antonio Goikoetxea etorri ba bere orde.

Bilbo-ko neskamerik geienak erdal-errikoak dira azken urteotan. Ala ta guzi ere naikoa euskaldun dagoela oraindik ikusi da, zeren eleiza oso beterik egon baita.

“TXINPARTAK” ERRIETAN ZEAR

Euskaltzaindiko euskal-antzerki-talde ezagun au azkenaldi onetan egon da Martiko leenbiziko egunean Astrabudua-n, Parrokiako salan.

Martiko amabostean, arratsalde ta gabean eta urrengo goizean, Eibar-ko Amaya teatroan. Batez ere gabeko funtziñoan guztiz beterik egon zen, eta Eibar-en utzi duen giro ona aundia izan da benetan. Kaleetan zear entzun genduan “euskerearen errezurreziñoia datorrela”.

Martiko emeretzian, San Jose egunez, Markiña-ko frontoian. Agerre arrijasotzaille famatuak ekiñaldi bi egin zituan, eta Deunoro Sardui bertsolari gazteak bertso batzuek bota zizkan Markiña-ko erriari.

EUSKALERRITIK ZEAR GOGOETAN

1958-III-2.—Itxasotik Bilbo-raiño sartzen dan ibaiak erdibituten ditu erri euskaldunak eta erdaldunak. Euskaldun partean dago Leioa, mapa, dokumentu ta eskribuetan beti *Lejona* idazten dana, eta orre-gaitik erderaz be olan esaten da.

Domeka goizean abiatu nintzan arantza Bilbo-tik. Egun euritsua benetan. Trenean Axpe-raiño eldu nintzan eta andik Udondo-raiño oiñez trenbidetik. An neukan itxadoten Jesus Bilbao adiskidea eta Leioa-rako bidea, artu genduan.

Bilbo-tik itxasoraiño Nervion ibaia fabrikaz beterik dago. An bai dagoela dirualdia sartuta eta andik bai urtetan dauela diruak aberatsak aberatsagotuteko! Izan be itxasorantza goazala eskoi-aldean Neguri daukagu, aberatsen erria, txalet ederrez apaindua, Sestao ta Barakaldo inguruetako keen aldean garbia ta txukuna, ango biztanle aberaskumeak aukeran bizi dituan. Egia esan, alde andia dago ba-

tetik bestera, ta baita kanpotik datozen beargin asko bizi direan txaboletara be. Niri orrek bereala ekarten deust gogora danon buruan bizi dan kezka bat.

Udondo-tik Leioa-rako bidean "Unquinesa" fabrika ertzetik giñoiazan, ibai nagusiko erreka-besoaren ertzetik. Errekaren bestaldean ortu zelai bat dago, arbolak eta ango bizibide guztia fabrikako gasak igartu dituana. Erreka-egalak be kolore larri batek artuta dauko. Ortu aretatik vendejea artzen eben nekazariak eztabe izan beste erremiorik fabrikako beargin egitea baiño. Eztakit nik zelan kimika-fabrikako gasak erre eztituan inguruetan bizi direan gizon-emakumeak, ortuetako verdetasuna erre dauen lez. Batek badaki! Usaiña be benetan nazkagarria andik pasaeran, Baiña gu Leioa-ra giñoiazan.

Gure asmoa bertsolari bategaz egotea zan. Beste adiskide Leioaztar bat artu genduan bidean, eta erriko azpiko partean egin dabezan eta egiten ari direan etxe moltoak ikusita, erdaldunez beteko direanak euskaldunez baiño geiago, eldu giñean. Bidean meztatik urteeran gizon eta emakumeak mordozka agurtuten genduzan, euskaldunak geienak. Ume batzuri be itandu geuntsan euskeraz, baiña geienak ezekien, gitxi batzuk ezik. Azkenean taberna baten sartu giñean eta an agertu zan gure bertsolaria lloba bategaz eta beste adiskide batzukaz.

Asmo bat neroan, Aita Zabala bilduten ari dan bertso-sorta nagusia ia zelanbait aberastuten neban geiago; ta ardao zuria edaten genduan bitartean leku aparte batean, adierazo neutsan. An gengoza-nak giñean: Bertsolaria, Luis Llona Libano, berrogeita amar urtekoa ta Leioaztarra; Jesus Bilbao, Astrabuduako; Iñaki Llona, Iñaki Uria ta Rafael Beitia, Leioaztarrak; eta ni.

Gerra denporan erre ei ebezan bere etxean eukazan bertso paper guztiak, eta gaiñera erabagi bat artu eban, geiago bertsotan ez egitea eta ez gogoratutea be.

Baiña alan da guztiz be opatu eustan akordau-ala paperean eskribiduko ebazala bertsolari famau batzuenak.

Adierazo eban zelan Enbeita zanak euskera asko ikasi eban; zelan eurak erabilten zituezan berba asko etzirean sartuten bere bertsoetan; eta baita berak be ori egin guararik zelan batzuetan ulertu eziñeko berbak erabili izan zituan, ta erabili be txarto. Ori dala-ta bere bertso batzuk bein baiño geiagotan moztuta argitaratu ei zirean.

Baiña ori etzan nik beragandik jakin gura neban gauza bakarra. Esan neutsan zelan gurago nebazan bere bertso jatorrak, berben aldetik kezka barik egiñak, zorroztasun ta gizontasun berezkoa eukienak. Eta orretan gure bertsolari onek badauko etorria. Baiña ain luzaroan egon da ezer pentsau barik bertsoen gaiñean! Aspaldikoak dira gau areik, lotarakoan buruan bero bero ebilkiozan bertso guzti areik, ugaritasunez beteak! Biotzeko doloreak ta nasteak eten ditu baiña!

Maite dana ezta aaztuten ain errez eta erabagiak eztabe balio. Barriro urtetan dau, aaztu gura izanda be, apurtxo bat eragin ezkeru, eta ona emen egin euskuzan bertsoak:

Erdi illikan aspaditxuan
Egon da gure izkuntza
Orain tamalez Bilboti datoz
Berari emoten laguntza.

Bete al baleie oba litzake
Emeti daukagun utsa
Bizkaitarraren aldean fiña
Orretan dala giputza.

Bereala adierazo neutsan guk bizkaitarrak be eztogula euki bear gure burua gitxiagotzat eta orretarako aalegiñak egin bear direala. Ortik jatorkuz ain zuzen be kalteak, aalegiñak ez egitetik eta ezin betezko amesak eta nasteak erabiltetik. Eta segidu eban:

Euren moduko izan ezinte
Guretzat naiko samiña
Norek gurekin urtengo leuko
Danak alakok bagiña.

Aren parera eldu eiteko
Badaukagu zeregiña
Baña eztau bear beintzat geratu
Egin barik alegiña.

Eta jarraituten dau:

Sarri askotan neu beiñepeñen
Eginda nago lotsatu
Nok emonikan eztalako egon
Sarri eñ arren eskatu.

Ikeru barik jarraitu daigun
Nai ta asko egin kostatu
Geure izkuntzak daukon gexoa
Egin bear dau osatu.

Bertsolarikumeak direala-ta bere llobeagatik diño:

Geure izkuntza gexorik dao ta
Bear ditu osalariak

Lenaoko zarrak aitzuta gaoz ta
Orain datoz barriak.

Osabak baño obeto eitea
Oba litzake lobiak
Gura doguna izan daitezcan
Geu baño askoz obiak.

Agur eginda kanpora urten genduan. Aterri egoan eta gaiñera eguzki ederra, bezperan ta goiz aretan bota zituen eurialdi andien ondoan eguzki bikaiña.

Bertsolaria! Erriko eskolea izan dana abadeagaz batera! Zegaitik ezteutsagu bear dan neurrian bultzatu? Zegaitik bizi dira asko euskaltzaleengandik aparte? Zegaitik eztoguz onartuten bere zorrozta-sunak eta zuurtasunak, direan lez? Bera izan da erriko maisua gure izkuntzan eta guk eztogu eskolea bear dan moduan gorde! Maisuak bai, baiña eskolarik ez. Au da izatekoa! Eztakit nik zeri begira egon garean!

Bilbo-n, nire zeregiñetan nagoela sarri etorten jat gogora pentsamendu bat: Euskalerrriaren patua benetan gaiztoa izan dala. Geunkana ondatu ta barririk egin ez. Alan da duda barik.

“PASIONEA” GATIKA-N

Erramu igandez Iratzeder-ek San Juan-en evangeliotik gertatu duen “Pasionea” egin da Gatika-ko eleiza barruan. Gatika-ko bertako orfeioiak kantatu zuen obra onen musika, Lerchundi-k egindakoa. Bizkaiko euskerara Eutikio Zulueta Laukiniz-ko parroku jaunak egin du itzulpena eta Gatika-ko Domingo Solabarrieta jaun apez gaitza izan da eragillea ta orfeoiaren zuzendaria.

Gentez beterik egon zen eleiza.

ASTRABUDUA-KO KURUTZE-BIDE BERRIA

Aurrez adierazi zen bezala aste gureneko ostiral santuan Astrabudua-n leenbiziko aldiz egin da kurutze-bide bizia. Orretarako zementozko kurutzeak jaso dira bide osoan. San Lorenzo parrokiatik asi ta Axpe mendi tontorreraifño. An, karlistada denboran liberalena izandako gaztelu erori bat dago, eta an bertan ere jarri da kurutze bat, gerra ondoan bakearen gordelari izan dedin: “Jauna, parkatu ezaiezu, ezpaitakite zer egiten duten.”

Parte artu zuten, batez ere, San Antòn-go orfeikoak, San Nikolas-goak Jesus Gonzalez jaun apezza buru zitela, Txinpartako ba-

tzuek ere bai, bertako "Vera Cruz" izenarekin sortu den kofradia-koak, eta erria. Anaitasun aundia ikusi zen, automovildun batzuek ere agiri baitziren, toki aretara joanak erri arruntarekin naastutzero. Ia, bada, onela gauza miragarri baten zimentarriak finkatzen ote diren. Geroak esan beza.

Astrabudua, ain zuzen ere, Bilbo-ko eremuan dago.

Eguraldia oso duda-mudazkoa zegoan, eta Bilbo erdiko prozesi-ñoak euriaren bildurrez ezezkoa erabaki zuen. Ala ere emen arratsal-dero zazpi ta erdietan gente mordo ederra zegoan, zuziekin argi egiñik Axpe tontorreraíño igoteko. Eta ara non euri zaparrada izu-gerri bat botatzen duen, apurtxo bat gerotxoago zearo aterri gelditu arte. Eta atertu ta bereala, oste osoa usté berekoa bailitzan, denak asi giñen zuziak piztutzen benetako kemen aundia erakutsirik. Eta abiatu giñen astiro zuzien artean an geunden guztiak. Egonaldiak euskéraz ta erderáz esaten zituen mütil gazte batek eta prediku la-burrak ere berdin pasionista bik, baita erriaren kantak ere. Orrela, nai zen an zijoazten guztiak biotz barru barrutik parte artu zezaten, bakoitzak bere erara, eta fede osoarekin joan zitezzen Jesukristo-ren kurutze-bide benetakoa berriz gogora ekartzen.

Bidetik zear gentearen erdian Jesukristo zijoan kurutzearekin, Ama Virgíña, juduak eta gaiñerako guztiak ere bai, garai aretako erropaz jantzirik. Amaikagarren egonaldian, tontorrera elduta, Jesu-kristo kurutzean ikusi genduan billosik, aldamenean kurutze txikiago bitan lapurrak zeudela, eta sermolaria zazpi itzen gaiñean izketan asi zen Jesukristo-ren azken arnasaraiño eldu arte, eta momentu orretan kurutzifikatuari burua erori zitzaion arnasarik gabe eta kredoa erre-zatzen asi zen erria ixil-mixilka. Azken egonaldian Aita Martzel-ek euskeraz itz egin zuen, eta Aita gurea erre-zatu ondoan guztiak ago batez "Agur Jesus-en Ama" kantatu. Beerakoan trumoién artean euri zaparrada izugarri bat bota zuen atertu gabe. Zuziak bukatuak zeuden eta illunpetan jatsi giñen.

"JAUNAREN BIDETAN" ONDARROA-N

Gabon inguruan Ondarroa-n, Eibar-en eta Elgoibar-en "Seaska inguruan" euskeraz gertatu zuten ondarrutar berberak "Jaunaren bi-detan" gertatu dute erriko aste gurenerako, euskeraz orain ere, eta Alameda zineman agertu asteazken, ostiral ta larunbat santuan. "Jau-naren bidetan" pasiñoko agerkizun bat da, amar iruditan, musika ta guzti.

Talde eder onetan eun da ogei lagun biltzen dira, eta jostunak ta gaiñerakoak kontatu ezkeru aun da berrogei, erriko maisua ta al-

katea ere laguntzailleen artean daudelarik, Agustin Zubikaray dugu eragillerik nagosiena.

Ondarruko talde guztiak bat egin dute onelako arazoetarako, erriaren batasun izugarria erakutsirik. Ai olakoa balitz Euskalerrri osoa, eta ibiliko ezpagaña itzen eta topikoen itxuragatik borroka bizian, gorrotoa sortzeraiñoko borrokan!

“TXINPARTAK” ETA MUNGIA-KO TEATROGILLEAK MARURI-N

Aprileko 13-an Maruri-n izan dira Bilbo-ko ta Mungia-ko teatrugilleak. “Txinpartak” ezaguna da arazo onetan, baiña Mungia-ko talde bikaiña leenbiziko aldiz ari zen “Eguen zuri” egiñik. Benetan ederki atera zuten. Taldea osatzen dute amabi neskatilla ta mutikok ta iru gaztek, Jesus Maria Arenaza erriko medikua buru dutela. Txalorik asko irabazi zuten guztiak.

Irteeran bertso berri batzuek zabaldu ziren.

ALFONSO IRIGOYEN

